

NOVA DOBA

Študijska knjižnica

Ljubljana

dolž. iztis

Stane letno 48 Din, mesečno ... za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom,
osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 1 Din

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.

Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.

Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Dr. Fr. Lipold:

Rezultat beograjskih demokratskih posvetovanj.

Konferenci demokratskega poslaniškega kluba in glavnega strankinega odbora, ki se je vršila v dneh od 10. do 12. tm. v Beogradu, je javnost v celi naši zemlji sledila z največjo pozornostjo. Protivniki demokratske stranke so pričakovali, da se bo stranka razcepila in videli so že, kako gre v klasje njihova politika, bodisi velikosrbska, bodisi separatistična in autonomistična in pripravljali so se že na nove ustavne boje, ki bi vrgli državo v najtežji položaj, v katerem so upali, da dosežejo svoje sebične partizanske cilje. Demokratski disidenti so upali, da je prišla ura maščevanja za njih užaljeno samoljubje. Varali so se, ni jim uspelo, tudi z zagrebškim kongresom premeteno zasnovana spletkarstva je odbila. Beograjska demokratska konferenca je pokazala silo demokratske ideje, trdnost demokratskega programa, ki triumfira preko vseh spletk in vodi stranko preko vseh bojov zmagovito v določeno začrtani smeri.

Po konferenci čitamo v protivnih listih po njih barvi, da je ali zmagal Pribičević nad Davidovićem ali pa Davidović nad Pribičevićem, eni ko drugi sedijo na nizkih vejah in vidijo le osebe, ne vidijo pa programa in ideje. Glavna konstatacija beograjske konference je, da stoji stranka neomajeno na stališču vidovdanske ustave in da mora biti njena notranja politika umerjena za tem, da se vidovdanska ustava izvede do konca in da odklanja v soglasju z lanskim kongresom demokratske stranke vsak poskus, da bi se vidovdanska ustava revidirala in spremenila poprej, predno se s potrebnimi poskusi uvede v življenje in se mora na delu spoznati vrednost njenih določb. Revizionisti, in predvsem tudi zagrebški kongresisti, ki so računali pri svoji revizionistični politiki na g. Ljuba Davidovića so odklonjeni.

Ureditev razmer na Hrvaškem je najiskrenejša in najtoplejša želja in briga demokratske stranke, ki smatra rešitev tega vprašanja kot eno najresnejših potreb naše države. Tako podčrtava stranka to važno vprašanje in daje smernice za njega rešitev na podlagi svojega nespremenjenega pro-

grama. Pripravljena je sodelovati pri vsaki akciji v tem smislu pod pogojem, da se ta akcija osnuje na vidovdanski ustavi in da ni naperjena niti proti državnemu narodnemu edinstvu, niti strankinemu programu. Demokratska stranka vabi tedaj k sodelovanju tudi zagrebške kongresiste, če je njih resolucija pravo njihovo lice in če ni bolj res to, kar razglašajo v svojih novinah, da brez revizije ustava nema spasa in če gre užaljeno samoljubje njegovih aranžerjev preko dobrobita zemlje in njih osebna mržnja preko ljubezni za njihovo Hrvatsvo. Tudi ljubljanski demokratski desidenti lahko opravičujejo svoj nastop le z osebnimi nasprotstvi.

Demokratska beograjska konferenca je tudi polagala največjo pažnjo na to, da se administrativa poboljša in izvede v najširšem duhu demokratskega programa in jemlje pri tem ozir na politične prilike.

Odpriča je tedaj pot za ureditev razmer na Hrvaškem, stavljena je zahteva po boljši administrativi.

V očigled vsem tem dejstvom je brez pomena razlike v naziranju glede vprašanja je li je bilo prav, da je g. Ljuba Davidović posetil zagrebški kongres. Vsi mu moramo priznati, da je storil ta korak v trdnem prepričanju, da koristi tako zemlji in stranki, spletko pa, ki so jo aranžirali zagrebškega kongresa pletli z njegovo udeležbo na kongresu proti edinstvu v stranki in za revizijo ustave, je g. Ljuba Davidović z isto odločnostjo odklonil, kakor g. Svetozar Pribičević.

Demokratska beograjska konferenca nam bodi vsem novo bodrilo, da se trdnejše oklenemo demokratske stranke, pustimo v nemar osebne mržnje in osebne nečimernosti in posvetimo vse svoje sile delu v demokratski organizaciji.

Samoobramba Viljema II.

(Konec.)

In istočasno, ko se je sestala mirovna konferenca v Haagu (1899) je Viljem v Wiesbadenu proslavjal »brušeni meč«. In v tem početju so ga podpirali mnogi znameniti možje. L. 1893. je kancelar Bülow v svojem programatičnem govoru v državni zbornici izustil te-le krhate besede: »Ne moremo umeti, kako mora katerakoli država reči svet ni več

Ker pa je imel, kakor vsako bitje, željo do življenja, ni dolgo premišljal, kaj naj stori. Glasovi leopardov in psov so se bolj in bolj približevali, stegnil se roke, povsili glavo in se spustil v notranost gozda, kjer bi se mogoče skrtil. Trije meseci so že pretekli, kar se je klatil nag po gozdu. Kakor je bila njegova nesreča velika, taka ni bila kakor v tem trenutku. Da je bežal ni bil vzrok, ker se je bal, da bi kedó mimoidočih ne videl nagega. Tekel je pred zobmi in kremplji živali in ljudi. Če bi ga dohiti, bi mu razpraskali kožo, odprli trebuh, stisnili bi mu vrat. Med vpitjem lovcev je slišal plapotanje peruti, kakor psi in leopardi bi planili divji ptiči nanj ter trgali meso iz njega. Bežal je v divjem teku, skakal je čez jarke in skale. Spuščal se je od veje do veje, kakor velike afrikanske opice. Zasedovalci so se mu vedno bolj približevali, zdelo se mu je trenutno, da čuti že sapa za hrbtom. Moči so mu začele pešati, obupaval je nad svojo rešitvijo, kri je barvala travo in kamenje, mislil je, da je izgubljen, ko je zapazil naenkrat pred sabo razpoko v skali, votlino je zagrinjalo zagrinjajo bršljana. Požuril se je in stopil v votlino. Za Boga, kaj je videl v njej, v naročju mladeniča je ležala lepa naga dama, sv-

na razpolago«. A Moimmsen, znameniti zgodovinar, znan zlasti po svoji »Geschichte Roms«, se je zaničljivo razil o haški mirovni konferenci, da je ta konferenca »tiskovna napaka zgodovine«.

In kakšno vlogo je igral Viljem v svetovni vojni? Kolikokrat se je pustil oboževati in proslavljati od naroda posebno pa od vojaštva, ki je videlo v njem božjega poslanika. In če so morali kdaj nemške napadalne čete izvojevati kakšno silno težko in krvavo bitko, tedaj je nastopil Viljem in stopil med svoje dane čete, ki so šle z navdušenjem v najbolj morilni ogenj. Pod vtisom velikih vojaških zmag se je nemško ljudstvo tako zverovalo v svojo veličino in v veličino svojega vladarja, da je bilo čaščenje Viljema že pravo malikovalstvo. In ni čuda, če je ves sovražni svet videl v nemškem cesarju in v rodbini Hohenzollercem največjo oviro za svetovni mir. Odtod zahteva Združenih držav, da se zavezniki ne smejo nikoli pogajati s Hohenzollerci, dokler bodo ti vladali, ne sme priti do mirovnih pogajanj. To stališče entente je silno bodlo Viljema II. in če se je vojna nadaljevala do popolnega poraza, gre pri tem krivda tudi nemški vladarski hiši, zakaj Hohenzollerci so vedeli, da jih more le popolna zmaga nad sovražniki rešiti.

Prišel pa je poraz Nemčije in torej poraz Viljema. Viljem je izgubil krono in slavo in začel pisati spomine, kakor umoge padle veličine. Viljem pričena »Bismarckom in prvi uvodoma: Politična veličina princa Bismarcka in njegove neprimerne zasluge za povzdigo Prusije in Nemčije so tako važna zgodovinska dejstva, da ga ni politika, ki bi o tem dvomila. Zatorej govorice, da nisem jaz priznaval politične veličine Bismarcka, spadajo med neumne legende. Nasprotno je res. Častil sem ga kot kakega boga. In drugače ni moglo biti. Vsi možje sedanje generacije smo ga smatrali za največjega državnika njegovega časa in smo bili ponosni, da je to Nemec. Toda tudi monarhi so ljudje iz dejanj drugih ljudi. Človeško je razumljivo, ako sem prestal oboževati princa Bismarcka, ko je začel svoj boj proti meni, toda moje občudovanje do velikega državnika je ostalo neporušeno.

Ko sem bil še pruski princ, sem si večkrat pomislil: Da bi veliki kancler živel še mnogo let, da bi mi bila dana

cer je bilo vroče, vendar se mu je čudno zdelo.

Spoznal je svojega brata Aymerila, ki ni šel v Carigrad, kakor Macabrus ni šel v Toulouse in čisto damo Clermondo des Hes-d'Or. Razjaril se je nad načinom, kako Clermonda praktično izvršuje svoje pobožnosti. Tako, njega je dana obsoditi na tako hudo kazen, ker jo je enkrat poljubil v gozdu, sama pa uganja take orgije.

»Pomislite, gospodična,« je zakričal, »stvar se ne bo tako končala, kakor vi upate. Ves svet bo spoznal, kdo je vzrok moji nesreči, predno me bodo raztrgale zverine, bom možkim in ženskam, ki me zasledujejo, vse povedal.«

Obrnil se je, odprl votlino, proč kateri so tiščali leopardi in psi, razdraženi vsled vpitja gospodov in dam. Clermonda in puščavnik sta pokleknila preden ter ga s povzdignjenimi rokama prosila, naj ostane.

»Gospod, gospod,« je jadikovala dama, »take sramote mi ne smete storiti, saj ste vendar plemenitaš. Ljubeznivost mladega puščavnika, ki se je kazal preveč pobožnega za mojo osebo, je zakrivila, kar vidite. Višoka dama, ki je hodila tako dolgo oblečena, ne sme biti razgaljena pred svetom.«

možnost vladati skupno z njim. Od druge strani pa me ni moglo to spoštovanje do princa pripraviti do tega, da bi tedaj, ko sem postal cesar, prevzel odgovornost za prinčeva politična dejanja, ki so se mi zdela zgrešena. Po moji sodbi je bil Berlinski kongres 1887 političen pogrešek, istotako kulturni boj proti katoličanom, tudi ustava cesarstva je bila prikrojena po izvanredni postavi kanclerja: njegovi veliki škornji niso bili prikladni za vsakega. Nato je prišla zakonodaja za zaščito delavstva. Globoko sem obžaloval spor, ki je nastal med nama, toda jaz sem moral iskati pot sprave v svoji notranji in zunanji politiki. Zatorej se nisem mogel odločiti za boj proti socialni demokraciji, ki ga je zahteval princ. Toda vse to ne more zmanjšati mojega občudovanja Bismarckove politične veličine. On bo veljal vedno za ustvaritelja nemške države in ni ga človeka, ki bi bil napravil za svojo deželo več kakor on.

Moj tragičen položaj glede Bismarcka obstoji v tem, da sem bil jaz naslednik svojega deda in sem takorekoč preskočil eno generacijo. In to je težavno. Imel sem opraviti s starimi možmi, ki so živeli bolj v preteklosti nego v sedanjosti in ki niso ustvarjeni za bodočnost.

V l. 1886. sem imel osebno zadoščanje, ko mi je Bismarck poveril delikatno misljo s tem, da me je poslal v Brest in je rekel o meni: »Ta bo nekoč sam svoj kancler«. Torej me je princ vendar-le že tedaj upošteval. Ne gojim sovraštva napram njemu zaradi izdania tretjega zvezka njegovih spominov. Vendar pa ni bil sedanjí čas prikladen za obljavo teh spominov. Sam Bismarck bi se obrnil v grobu, če bi vedel, v kakšnih časih je izšel ta zvezek in kakšen učinek je imel.

Dalje očita Bismarcku, da si ni v znanjem ministrstvu vzgojil naraščaja, ampak samo vestne uradnike, nesposobne za sodelovanje. Viljem pravi, da je stal princ kot kaka granitna skala na travniku, če jo premakneš, dobiš spodaj nič drugega kakor črve in usahle korenine.

V bistvu se dajo te izjave bivšega nemškega cesarja reasimirati v tem, da so povzročila vsa nesporazumjenja med njim in Bismarckom le njuna različna politična naziranja, ne pa osebni motivi, ne različnost temperamentov.

»Zakaj niste ostali v srajci,« ji je odvrnil Peter.

Smejé je pristavil: »Tudi če bi hotel, bi ne mogel drugače ravnati. Zbor dam me je obsodil, da moram povsod in vsakemu povedati čisto resnico. V imenu Jezusovem, hočem jo govoriti z dnjokrat.«

»Brat,« je prosil Aymeril.

»Glej, glej, pridnega in pobožnega puščavnika.«

Dama je začela s solzami v očeh zopet prositi:

»Počakajte, počakajte. Obsojeni ste bili od dam, toda pod pogojem, da kadar se zdi Clermondí kazni dovolj, vas odveže od prisega. Prosti ste od tega trenutka ter se ljudem zopet lahko prikupite z lažjo in hinavščino. Vi niste več Resnicoljubni Peter! Odpustiva drug drugemu, kar je bilo.«

Peter je nekoliko pomišljal, potem je pa sprejel odvezo. Kako veselje, ne biti več obsovažen od ljudi.

»Pojdite, gospodična, pojdite pred te divje preganjalce, seveda se morate preje obteči in počesati lase, da zadobim zopet naklonjenost gospodov in dam z lažjo!«

Catulle Mendès:

Resnicoljubni Peter.

(Iz francoščine.)

(Konec.)

IV.

Leopardi in psi so drveli no gozdu z groznim lajanjem in rjojenjem, njim je sledila razjarjena množica.

Kakor bi se bil hipoma prebudil, je planil nagi človek iz grmovja. Spoznal je, ker je imel v sovražnikih že dovolj skušnje, da njega loviijo, samo trenutno je premišljal, če bi se ne pustil prijati, grizti, raztrgati in pojesti, brez upora in boga. Njegovo življenje v samotnem gozdu je bilo žalostnejše kakor najgrozovitejša smrt. Bežal je pred ljudmi, ker se je bal, da bi zopet koga razžalil s svojimi resnicoljubnimi besedami. Ležal je v travi ali pod kako skalo. Sonce ga je peklo, v dežju je zmrzoval, jedel je korenine in drevesno skorjo, zverine so ga preganjale. Preje je bil lepega obraza, vitkega stasa, nežne kože, sedaj pa je imel dolge lase in zmršeno brado, polno trnjev in trave, koža je bila razpraskana od vej, roke in noge so mu krvavele, glas njegov je bil podoben glasu ranjenih živali. Postal je divji mož.

Stojan Holobar

slikar

Pavla Holobar roj. Dolžan

poročena.

Celje, dne 15. oktobra 1922.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem **nanovo uredil** 1199 2-1

umetni valjčni mlin

g. M. Klinca v Škofji vasi

ter prevzemam mletje na drobno in debelo. Na drobno se pšenica tudi zamena. Priporočam se za obilen obisk **Ivo Podrgajs**, najemnik mlina.

Stariša parcela 10.000 m²

v Celju, z 2 velikima hišama, se poceni proda. — **KAROL BREZNIK, CELJE**, 1180 Dolgopolje št. 1. 4-2

Prodajalko

zmožna nemškega jezika, z lepo pisavo, sprejme tvrdka **M. Berdajs, Maribor**. Hrana in stanovanje v hiši. 1191 3-2

Iščem kompanjona

z večjim kapitalom za že obstoječo lesno trgovino. Naslov v upravi lista. 1175 6-3

Kupim po **visoki ceni** vsako množino

trdih in mehkih drv

plačljivo proti duplikatom. Prosim obvezne ponudbe franko vagon vseh postaj na naslov **Korošec Dragotin**, 67-27 lesna trgovina, **Braslovče**. 834

Naprodaj je nova, visokoparterna

hiša

ob okrajni cesti, s hlevom, svinjaki, veliko prešo, sadonosnikom, vrtom in njivo. Cena po dogovoru. — Kupci naj se ogledajo pri **Antoniu Srebre**, 3-3 Sv. Lovrenc, občina Sv. Pavel pri Preboldu.

Stanovanje

meglirano ali nemeblirano, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, **se išče**. Isto se prevzame eventualno s kompletnim pohištvom, katero se takoj plača. Ponudbe pod »Kompletno 1180 stanovanje« na upravo lista. 3-3

Sobo, išče, meblvano,

miren in soliden gospod. — Event. ponudbe 1185 pod „134“ na upravništvu. 2-2

Vinski sodi

stari in novi se kupijo po ugodnih cenah pri **Fr. Repiču**, sodarskem mojstru, 1173 Ljubljana, Trnovo. 4-3

Premog in bukova drva

žagana in sekana prodaja po zmernih cenah tvrdka

Brata Batič, Celje

Ljubljanska c. 14 ali Sav. nabrežje.

Naročila se sprejemajo istotam. Dostavlja se v hiše. Postrežba točna in solidna 2-2

Sprejme se ženska

ki je brez doma ali brez gmotnih sredstev, kot gospodinja. Lahko je starejša in kmečka, samo da je še zmožna dela. — Obenem se sprejme takoj dekle 14—20 let.

Franjo S. Hrovat, posestnik in krojač, CELJE, Gaberje št. 75. 2-2

Furniture

in orodje ter ure samo na debelo.

1167
10-3

Rudolf Pick
Zagreb, Ilica 47.

A 315/21-12.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin in premičnin.

Pri okrajnem sodišču v Gornjem gradu, odd. I. je po prošnji dedičev po dne dne 10. novembra 1921 umrlem posestniku Matiji Presečniku v Gornjem gradu št. 125 na prodaj po javni dražbi kmetsko posestvo v Gornjem gradu n. št. 125, obstoječe iz zemljišč: a) vl. št. 18, 52 in 132 k. o. Gornji grad v izmeri 1 a 94 m² njiv, 28 a 16 m² travnikov, 1 a 8 m² vrta ter hiša in gospodarsko poslopje; b) k vl. št. 18 k. o. Gornji grad spadajoča solastninska (»planinska«) pravica do 7/701 vl. št. 127 k. o. Gornji grad (gozd); c) vl. št. 38 k. o. Šmiklavž v izmeri 35 a 14 m² njiv, 1 ha 12 a 84 m²

travnikov, 1 ha 54 a 75 m² pašnikov in 7 ha 83 a 98 m² gozdov; č) vl. št. 145 k. o. Šmiklavž v izmeri 8 a 97 m² njiv in 19 a 75 m² travnikov; d) 1/2 vl. št. 154 k. o. Šmiklavž z žago ter 16 a 93 m² zemljišča, za skupno izključno ceno 1 milijon 500.000 kron.

Nepremičnine se bodo po izbihi dedičev prodale ali skupno ali v sedmerih skupinah.

Obenem se bodo na javni dražbi prodalo: 1 vevnik (veternica) cenjen na 5000 K, 2 škrinji, 1 omara in 1 miza, skupaj cenjeno na 230K.

Dražba se bo vršila v nedeljo

dne 29. oktobra 1922 ob 2. uri popoldne pred Prodnikovo gostilno v Stangrobu pri Gornjem gradu.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo.

Dražbeno izkupilo je položiti v smislu dražbenih pogojev pri sodišču. Za premičnine se mora izkupilo takoj po izdražbanju plačati, izdražba ne premičnine pa odstraniti.

Vadij za dražbanje nepremičnin znaša 100.000 K ozir. 1:10 izključne cene.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču v sobi št. 3.

Okraj. sodišče v Gornjem gradu, odd. I., dne 8. oktobra 1922.

Ca. 60 sodov

mastnih in oljnatih s soparo očiščenih, komad 160—180 K, na prodaj. Tovarna mila, Spodnja Hudinja. 1200

Prortim srcem naznanjamo v svojem kakor v imenu sorodnikov pretresujočo vest o smrti naše iskreno ljubljene soproge, ozir. matere, stare matere, tašče, gospe

Suzane Skaza

veleposestnica v Velenju

ki je danes, dne 14. t. m. ob pol 10. uri zvečer po mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 51. letu starosti za vedno zatisnila oči.

Truplo predrage pokojnice se prepelje 16. t. m. ob 11. uri dop. iz celjske javne bolnice v Velenje, kjer se vrši pogreb ob 3. uri popoldne na pokopališče v rodbinskem grobu v Šmartno pri Velenju.

Sv. maša zadušnica se bode služila v torek, dne 17. t. m. ob 8. uri zjutraj v tukajšnji župni cerkvi.

Velenje, dne 14. oktobra 1922.

Josip Skaza, soprog.

Pepi, Sana, Anica
otroci.

Herica Skaza
snaha.

Herica, Vladica
vnukinja.

Razglas.

Likvidator »Posojilnice v Šoštanju, r. z. z n. z.« pozivlja vse one, ki bi imeli od omenjene posojilnice še kaj tirjati, da se zglase najpozneje do 1. novembra 1922 pri likvidatorju, to je Obrtno hranilnem in posojilnem društvu v Šoštanju, da tam navedejo svoje zahtevke, ker se na poznejše prijave ne bo več oziralo in se bo likvidacija smatrala za končano.

ŠOŠTANJ, dne 15. septembra 1922.

JAKOB VOLK s. r.

FRANC ŠTOR s. r.

Nova otvorjena veletrgovina kože Jakob Deutsch i drug

Zagreb, Martičeva ul. br. 10 (produljena Jurišičeva ul.) Tel. 3—63.

Preporuča uz najsolidniju podvorbu svoja bogata snabdjevna skladišta svih vrsti tuzemnih in inozemnih učinjenih koža. Kupuje uz najbolju cijenu svaku količinu sirovih koža. 1204 2—1

Več čevljarskih pomočnikov

sprejme takoj na delo
Čevljarna „Adria“ Celje.

2—1

Oglasiti se je v prodajalni Narodni dom.

Prvovrstna umetna gnojila

1153 12—6

dobavlja najceneje
vletrgovina

Vinko Vabič, žalec
Slovenija.

Jamstvo za vsebino!

Vse vrste v zalogi!

18% Thomasovo žlindro, 40—42% kalijevo sol,
18—20% kostni superfosfat, 15% rudninski superfosfat, 15—17% apneni dušik.

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje
in druge deželne pridelke **kupuje in prodaja**

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

81869-29

Telefon 88

KAROL PAJK

CELJE, KRALJA PETRA CESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufakturnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25—14

Najfinejši medicinalni konjak

91

in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

PARNA VELEŽGANJARNA, ROBERT DIEHL

CELJE

SLOVENIJA

CELJE

60—28

Centrala: Razlagova ulica.

Lastni kamenolomi.

Kamnoseška industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz poherskega granita in vseh vrst marmorja, dalje stopnice, podstavke in vsa v to stroko spadajoča dela.